

Maatilojen energiaohjelma

Maatilan energiasuunnitelma

Bioenergianeuvojien koulutus- ja neuvottelupäivä
Joensuu 3.11.2009
Mari Rajaniemi

EU:n tavoitteita

Esimerkkejä

- Direktiivi energian tehokkaasta loppukäytöstä ja energiapalveluista (ns. energiapalveludirektiivi). Ei-päästökauppasektoreille 9 prosentin (17,8 TWh:n) energiansäästötavoite energian loppukäytöstä vuonna 2016 laskettuna vuosien 2001 - 2005 keskiarvosta.
- Komission vuoden 2006 lokakuussa antamassa energiatehokkuuden toimintasuunnitelma. Tavoitteena primäärienergiankulutuksen (kokonaiskulutuksen) vähentämisestä 20 % vuoteen 2020 mennessä verrattuna kehitykseen ilman uusia toimenpiteitä.

Esimerkkejä kansallisista tavoitteista

- **Vanhasen II hallituksen hallitusohjelma: käynnistetään maatilojen energiaohjelma**
- **Pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategia, marraskuu 2008:**
Valtioneuvosto asettaa Suomen strategiseksi tavoitteeksi energian loppukulutuksen kasvun pysäyttämisen ja kääntämisen laskuun. Tavoitteena on, että energian loppukulutus on enintään 310 TWh:a ja sähkön loppukulutus 98 TWh vuonna 2020.
- **Toimeenpanoa suunnitelleet mm. TEM:in asettama energiatehokkuustoimikunta ja MMM:n asettama Maatilojen energiaohjelmaa valmisteleva työryhmä.**
- **Tavoitteita asetettu myös uusiutuvan energian käytön lisäämiselle:** *Suomi sitoutuu lisäksi siihen, että energian loppukulutuksesta tuotetaan uusiutuvalla energialla 38 prosenttia vuonna 2020 (pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategia).*

Maataloussektorin osuus energiankäytöstä

- Maataloussektorin energiankulutukseksi on arvioitu noin 12 TWh.
- Tämä vastaa noin 4% Suomen kokonaisenergiankulutuksesta.
- Kyseessä vain arvio, tarkat tilastotiedot puuttuvat toistaiseksi (mm. Maatalouslaskenta 2010 korjannee tilannetta).
- Merkittävimpiä energiankäyttäjiä mm. kasvihuoneet ja suuret karjatilat.

Maatilojen energiaohjelma

- Maataloussektorille sovitettu malli energiatehokkuussopimusjärjestelmä.
- Valmistelutyössä haasteena on ollut tilojen suuri lukumäärä, kokoerot ja tuotantosuuntien erilaisuus.
- Maataloussektorin malli poikkeaa monessa suhteessa muiden sektoreiden malleista.
- Muilla sektoreilla menestyksellä käytetty vapaaehtoisuuden periaate on kuitenkin haluttu säilyttää.

Ohjelman tavoitteita

- Maatilojen kannattavuuden parantaminen.
- Päätyökalu EU:n asettamiin energiansäästötavoitteisiin pääsemiseksi maataloussektorilla.
- Uusiutuvan energian tuotannon ja käytön edistäminen.
- 80 % maataloussektorin energiankulutuksesta ohjelman piiriin (tilalukumäärän osalta tavoitteeksi esitetään 50 %).

Maatilan energiasuunnitelman laatija

Koulutus ja perehtyneisyys

- Teknisen taikka maatalous-, metsätalous-, hevostalous- tai puutarha-alan koulutus.
- Hyvä perehtyneisyys maatalouden energia-asioihin ja tuotantolosuhteisiin.
- Mavin hyväksymä energiasuunnitelman laatimista koskeva koulutus.

Suunnitelman laatijaksi hyväksyntää haetaan Mavista lomakkeella nro 441

- Hyväksynnästä päätös.

MAATILOJEN ENERGIAOHJELMA

TOIMIALASOPIMUS

MMM:n ja maatalous- ja puutarha-alan tuottajajärjestöjen välinen sopimus
Sopimukseen kirjataan ohjelman päälinjaukset

YKSITTÄISEN MAATILAN LIITTYMINEN ENERGIAOHJELMAAN

- Pää tavoitteena tilan kannattavuuden parantaminen energiankäyttöä tehostamalla
- Liittyminen tilakohtaisella rekisteröinnillä/ sitoutumisella
- Sopimuksen tehneille tiloille tarjotaan erilaisia palveluita ja mahdollisesti myös muita etuja

OMAVALVONTA-SUUNNITELMA

- Suositellaan tiloille, joiden energian vuosikulutus on alle 100 MWh
- Pohjana energiankäytön seuranta sekä eri tuotantosuunnille tehdyt tarkistuslistat yleisimmistä energiansäästökohteista
- Ohjelmasta infomateriaalia

MAATILOJEN ENERGIASUUNNITELMA

- Jatkuva toimintaprosessi maatilan energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuvien energiamuotojen käytön tehostamiseksi
- Sis. hyväksytynergiasuunnittelijan tilakäynnin, sen pohjalta tehdyn energiasuunnitelman sekä suunniteltujen toimenpiteiden toteutuksen
- Suunnitelmassa listattu keinoja ko. maatilan energiatehokkuuden parantamiseen sekä bioenergian käytön ja tuotannon lisäämiseen
- Suunnitelman teon kustannuksiin tukea valtion varoista

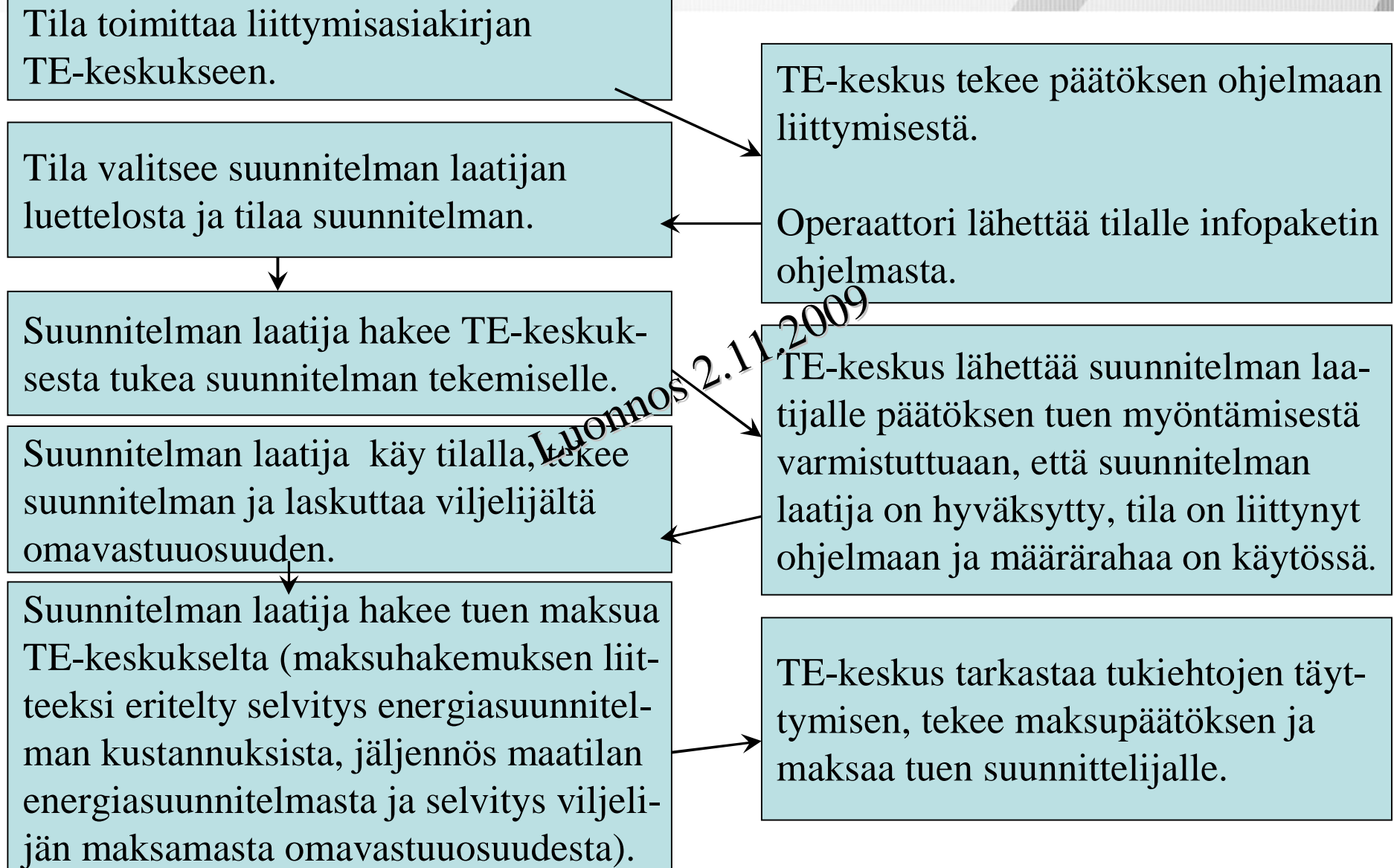
MAATILOJEN ENERGIAKATSELMUS

- Energiankäytöltään suurimmille tiloille, käynnistyy myöhemmin
- Tekijöinä sähkö- ja/tai LVI-koulutuksen saaneet katselmoijat yhteistyössä energiasuunnittelijan tai muun maatalousasiantuntijan kanssa
- Tuloksena yksityiskohtaiset toimenpide-ehdotukset kannattavuustarkasteluineen
- Valtio tukee kustannuksia

Suunniteltujen toimenpiteiden TOTEUTUS tilan mahdollisuuksien ja resurssien mukaan + toteuman raportointi ja seuranta (→ energiapalveludirektiivin tavoitteet)

Maatilan liittyminen ohjelmaan ja suunnitelmatuen haku

Ohjelman rahoitus

- Vuodelle 2009 rahaa suunnitelmiin varattuna noin 0,5 miljoonaa euroa (Bioenergian avustukset –momentti).
- Lisäksi rahoitusta varattuna ohjelman muihin osiin (järjestelmien suunnittelu ja käynnistäminen, tukitoiminnot).
- Vuosien 2010 ja 2011 jakosuunnitelma on vielä tekemättä – asiaan vaikuttaa mm. suunnitelmien ja katselmusten suosio ja momentin muut käyttökohteet.
- Vuoden 2012 jälkeen rahoitus pyritään järjestämään ensisijaisesti kansallisesti.
- Muut rahoituskanavat?

Maatilan energiasuunnitelmatuki

- Maatilan energiasuunnitelman tukikelpoisten kustannusten määrä [1 100 euroa].
- ALV ei tukikelpoinen kustannus.
- Tuki [85 %] tukikelpoisista kustannuksista.
- Ohjelman alkuvaiheessa vain yksi tuettu suunnitelma/maatila.

Ohjelman käynnistysaikataulu

- Tavoitteena on aloittaa ohjelman toteutus loppuvuodesta 2009.
- Eräitä ohjelman osia (mm. mahdollinen sähköinen asiointi ja ohjelmaan liittyneiden tilojen tietopalvelut) kehitetään edelleen ja otetaan käyttöön vasta ohjelman käynnistyttyä.